

Waterdebat: 'Weg van kennis naar kassa is te lang'

"De kennis waarover de drinkwatersector en de waterschappen beschikken, wordt onvoldoende geëxporteerd en vermarkt, terwijl er in feite geen belemmeringen zijn. De weg van kennis naar kassa is te lang. De overheid moet nu een voorzet geven, dan kan het bedrijfsleven inkoppen", betoogde Ed Nijpels, voorzitter van brancheorganisatie NLIingenieurs, op 13 september tijdens een goed bezocht Waterdebat in Nieuwspoor in Den Haag.

Nederland Kennisland verwatert'. Met die stelling gaf Nijpels aan dat Nederland achterblijft als het gaat om investeringen in innovatie en kennis. "Er ligt een markt van vele miljarden voor de watersector, maar het besef dat water ons economisch veel kan opleveren moet groeien." Om het tij te keren en ervoor te zorgen dat onze kennis en kunde geld opleveren, moet de overheid - die water heeft aangemerkt als één van de negen topsectoren - volgens Nijpels barrières wegnemen en samenwerking bevorderen tussen (commerciële) ingenieursbureaus en publieke waterschappen en waterleidingbedrijven.

Tweede Kamerlid Paulus Jansen (SP) vond dat we voorzichtig moeten zijn met het laten uitvoeren van extra commerciële taken door publieke waterschappen: "We kunnen beter meer buitenlandse studenten hier laten studeren, waarna zij in hun land mooie reclame voor onze waterkennis kunnen maken. Drinkwaterbedrijven zijn publieke instellingen en moeten hun kennis tegen een kostendekkend tarief beschikbaar stellen." VVD-Kamerlid Johan Houwers was minder bezorgd: "Iedereen heeft voordeel van het exporteren van kennis. De projecten van de drinkwaterbedrijven Vitens en Evides in het buitenland hebben ook geen winstoogmerk."

Nijpels: "De basis van het topsectorenbeleid is dat bedrijven, overheid en wetenschap kennis bundelen, wat kan leiden tot concrete projecten. Het samenvoegen heeft een geweldige meerwaarde voor de economie en in het bijzonder de export. Het is nu zaak koudwatervrees weg te nemen." "Den Haag' moet, vindt Nijpels, verder internationaal ondernemerschap stimuleren, zorgen voor exportverzekeringen en een garantiestelsel, succesvolle Nederlandse initiatieven wereldwijd in de etalage zetten en goed kijken hoe het onderwijs beter kan aansluiten op de vraag van de arbeidsmarkt. Volgens hem zijn bijvoorbeeld de prestaties van leerlingen van groep 8 op het gebied van techniek en natuurkunde te laag. Ook Nijpels' partijgenoot Houwers pleitte voor meer aandacht in het onderwijs voor alle aspecten van water en wees tegelijk op een aantal positieve ontwikkelingen. Als voorbeeld noemde hij de innovatieve samenwerking tussen onderwijs, kennisinstellingen en bedrijfsleven rond Wetsus in Leeuwarden.

Nijpels: "Op het gebied van water en ontwikkelings samenwerking gebeurt al veel. Wanneer de financiële instrumenten eenvoudiger worden, kunnen we nog meer fantastische dingen doen met onze kennis en kunde." Nederlandse overheden investeren jaarlijks zeven tot acht miljard euro in water. Het Topteam Water adviseert overheden,

Ed Nijpels speelde een prominente rol tijdens het waterdebat (foto: Rob Keeris, Schuttelaar & Partners).

drinkwaterbedrijven en waterschappen een deel van dit investeringsbudget voor innovatieve projecten in te zetten, ruimte te bieden voor vernieuwing, het experiment niet te schuwen en daarover onderling afspraken te maken. "De overheid moet het bedrijfsleven stimuleren met oplossingen te komen, maar de sectoren hebben zelf ook een verantwoordelijkheid", aldus Nijpels.

Watercrisis

Vewin-directeur Theo Schmitz stelde dat het gevecht om de millenniumontwikkelingsdoelen is verloren. "Er is een nieuwe crisis op komst, die erger is dan alle crises die we hebben gehad: de watercrisis. De wereldbevolking groeit van zes à zeven miljard mensen naar tien miljard in 2050. Van de steden is 70 procent gebouwd aan het water. Per dag komen er 200.000 stedelingen bij. Kunnen we problemen waar deze delta's voor staan, oplossen en wat kan Nederland daaraan bijdragen? Het gaat om meer dan waterkennis, denk aan het bouwen van steden, het aanleggen van dijken en het hergebruiken van afvalwater." Schmitz vroeg zich af of we over 40 jaar kunnen accepteren dat het niet gelukt is. "Ik vrees het ergste, terwijl we alle kennis om dit op te lossen in huis hebben. Zwijgen we of combineren we middelen en zetten we de aanval in?" Volgens de Vewin-directeur kunnen 'we onszelf over het sombere beeld' heentillen door elkaar de ruimte te bieden internationaal te opereren. "Er zijn gigantische mogelijkheden en wij zitten hier met z'n allen gewoon te wachten!"

Eigen land

Peter Glas, voorzitter van de Unie van Waterschappen, poneerde de stelling 'Droge

voeten zijn aardig, straks eten we alleen nog zilte piepers': "We kunnen de tien miljoen mensen die nu in de gevarenzone wonen, nog eeuwen met waterkeringen en regiobeheer beschermen, maar ik ben er niet van overtuigd dat we het oprukkende zout ook zo duurzaam kunnen regelen." Eén van de bijkomende problemen van het dichterbij komende zoute water is volgens Glas de voortgaande maaiveldddaling met ongeveer 0,5 centimeter per jaar, die het gevolg is van drainage en bemalen. Een vertegenwoordiger van Waterschap Rivierenland vroeg serieuze aandacht voor de maaiveldddaling van hoger gelegen gebieden, waarover hij zich grote zorgen maakt. Volgens een andere debater moeten we zuinig zijn op het grondwater. "Meer groen potentieel in stroomgebieden levert meer humus op, waardoor meer water wordt vastgehouden." Glas: "We moeten water eerst opvangen en sparen en voorkomen dat het naar zee stroomt. Niet alleen moeten we zuinig zijn met grondwater, het is ook belangrijk de waterverdeling van de grote rivieren te optimaliseren".

Na afloop van het waterdebat - dat onder de noemer 'Deltaprogramma, waardevolle bron of bodemloze put' was georganiseerd door de Unie van Waterschappen, Vewin, NLIingenieurs, MWH, Waterforum en Schuttelaar & Partners - opende staatssecretaris Joop Atsma de fototentoonstelling 'Water beweegt je'.

In totaal 23 geselecteerde foto's hangen nog tot medio oktober in Nieuwspoor en verhuizen dan tijdelijk naar het Watermuseum in Arnhem.